

**Συμβουλευτική Επιτροπή Ορθής Πρακτικής
Τέταρτη Έκθεση**

Δεκέμβριος 2017

Εισαγωγή

Η Συμβουλευτική Επιτροπή Ορθής Πρακτικής, στο εξής αναφερόμενη ως η Επιτροπή, συστάθηκε σύμφωνα με τις διατάξεις του Άρθρου 4 του Ελληνικού Στατιστικού Νόμου (Ν. 3832 της 9ης Μαρτίου 2010, όπως έχει τροποποιηθεί). Ο Νόμος ορίζει ότι η Επιτροπή αποτελείται από πέντε μέλη ως εξής:

- α) ένα μέλος που υποδεικνύεται από τη Βουλή των Ελλήνων,
- β) ένα μέλος που υποδεικνύεται από την Ευρωπαϊκή Στατιστική Υπηρεσία (Eurostat),
- γ) ένα μέλος που υποδεικνύεται από τον Ευρωπαϊκό Συμβουλευτικό Φορέα για τη Διακυβέρνηση στον τομέα της Στατιστικής (ESGAB),
- δ) ένα μέλος που υποδεικνύεται από την Επιτροπή του Ευρωπαϊκού Στατιστικού Συστήματος (ESSC), και
- ε) ένα μέλος που υποδεικνύεται από την Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα.

Ο Πρόεδρος της Ελληνικής Στατιστικής Αρχής (ΕΛΣΤΑΤ) έχει το δικαίωμα να συμμετέχει στην Επιτροπή χωρίς ψήφο.

Έργο της Επιτροπής, όπως ορίζεται στο Νόμο, είναι η κατάρτιση ετήσιας έκθεσης σχετικά με την εφαρμογή των Αρχών 1 ως 6 του Κώδικα Ορθής Πρακτικής για τις Ευρωπαϊκές Στατιστικές στο Ελληνικό Στατιστικό Σύστημα. Η έκθεση υποβάλλεται στη Βουλή των Ελλήνων, αφού ενημερωθεί σχετικά ο Ευρωπαϊκός Συμβουλευτικός Φορέας για τη Διακυβέρνηση στον τομέα της Στατιστικής, και δημοσιοποιείται μετά την υποβολή της στη Βουλή.

Σύμφωνα με το Νόμο, και αφού είχε συμβουλευτεί τους διαφόρους φορείς που υποδεικνύουν τα μέλη, ο Υπουργός Οικονομικών εξέδωσε τον Ιανουάριο του 2013 Απόφαση (Αρ. Πρωτ. Δ6Α1001384ΕΞ2013, όπως έχει τροποποιηθεί), με την οποία συγκροτείται η Επιτροπή και ορίζονται τα πέντε μέλη για τη διετή περίοδο 2013-2014. Σύμφωνα με την εντολή που της είχε ανατεθεί, η αρχική Επιτροπή κατάρτισε δύο ετήσιες εκθέσεις, το Σεπτέμβριο του 2013¹ και το Δεκέμβριο του 2014² αντίστοιχα, κατά τη διάρκεια της θητείας της, η οποία έληξε στο τέλος του 2014. Σύμφωνα με το Νόμο όπως ίσχυε τότε, επανεξετάστηκε το μέλλον της Επιτροπής από τις Ελληνικές Αρχές και αποφασίστηκε ότι ο Νόμος πρέπει να τροποποιηθεί προκειμένου να συσταθεί η Επιτροπή

¹ http://www.statistics.gr/documents/20181/300673/report_adv_2013_GR.pdf/47cee2cf-6550-4e14-bf79-921d0a695eb2

² http://www.statistics.gr/documents/20181/300673/report_adv_2014_GR.pdf/32c18e1e-8846-4ea1-8d23-b3a96a269968

ως μόνιμη συμβουλευτική επιτροπή, με μέλη τα οποία θα διορίζονται από τον Υπουργό Οικονομικών για διετή θητεία. Ο Νόμος τροποποιήθηκε δεόντως τον Ιούλιο του 2015 και ο Υπουργός Οικονομικών εξέδωσε Απόφαση (Αρ. Πρωτ. 0002491ΕΞ2016) το Μάρτιο του 2016, ορίζοντας νέα μέλη για την περίοδο 2016 έως και 2017. Τα στοιχεία των μελών που ορίστηκαν στην επανασυσταθείσα Επιτροπή δίνονται στο Παράρτημα 1. Σύμφωνα με την Απόφαση, η κα Χριστίνα Καραμιχαλάκου από την ΕΛΣΤΑΤ ορίστηκε ως Γραμματέας της Επιτροπής. Ο κ. Αθανάσιος Κ. Θανόπουλος, ο οποίος διορίστηκε ως Πρόεδρος της ΕΛΣΤΑΤ το Φεβρουάριο του 2016, διαδεχόμενος τον κ. Ανδρέα Γεωργίου, συμμετείχε στις συσκέψεις της Επιτροπής σύμφωνα με το Άρθρο 4(5) του Νόμου.

Η πρώτη σύσκεψη της νέας Επιτροπής πραγματοποιήθηκε στις 24 Ιουνίου 2016 και ο κ. Gerry O' Hanlon, πρώην Επικεφαλής της Ιρλανδικής Στατιστικής Υπηρεσίας και μέλος της Επιτροπής που έχει υποδειχθεί από τον ESGAB, επανεξελέγη ως Πρόεδρος. Στη συνέχεια η Επιτροπή συνεδρίασε στις 6-7 Οκτωβρίου 2016 και τελικά στις 13 Ιανουαρίου 2017 προκειμένου να υιοθετήσει επίσημα την τρίτη ετήσια έκθεσή της, η οποία δημοσιεύθηκε στον ιστοχώρο της ΕΛΣΤΑΤ³.

Το 2017, η Επιτροπή συνεδρίασε στις 30-31 Μαΐου και στις 6-7 Σεπτεμβρίου, και εξέτασε μια σειρά θεμάτων σχετικών με την εντολή της, κατά τη διάρκεια αλληλεπιδράσεων με υψηλόβαθμα στελέχη της ΕΛΣΤΑΤ και διάφορα εξωτερικά ενδιαφερόμενα μέρη. Ιδιαίτερη έμφαση δόθηκε στην Αρχή 4, Δέσμευση για την Ποιότητα, και συζητήθηκαν διάφορα θέματα σχετικά με τη βελτίωση της ποιότητας σε όλο το στατιστικό σύστημα. Η Επιτροπή πραγματοποίησε την τελευταία της σύσκεψη για το 2017 στις 14 Δεκεμβρίου, προκειμένου να υιοθετήσει επίσημα την τέταρτη Ετήσια Έκθεσή της.

Η παρούσα έκθεση ακολουθεί τη δομή της 3^{ης} Ετήσιας Έκθεσης, εστιάζοντας : σε μία συστηματική εξέταση της εφαρμογής των Αρχών 1 έως 6 του Κώδικα Ορθής Πρακτικής για τις Ευρωπαϊκές Στατιστικές στο Ελληνικό Στατιστικό Σύστημα, με ιδιαίτερη έμφαση στην ΕΛΣΤΑΤ και στην εξέταση της προόδου όσον αφορά στην πιστοποίηση των επισήμων στατιστικών που παράγονται από άλλες Εθνικές Αρχές.

---

³ http://www.statistics.gr/documents/20181/1196143/report_adv_3rd_GR.pdf/fa9f5a78-85d8-4707-af0e-021a31653a18

Μέρος 1: Εξέταση της Εφαρμογής των Αρχών 1 έως 6 του ΚΟΠ

Αρχή 1 – Επαγγελματική Ανεξαρτησία

Η επαγγελματική ανεξαρτησία των στατιστικών αρχών από άλλες πολιτικές, ρυθμιστικές ή διοικητικές υπηρεσίες και φορείς, καθώς και από φορείς του ιδιωτικού τομέα, διασφαλίζει την αξιοπιστία των ευρωπαϊκών στατιστικών

Όπως προαναφέρθηκε, το 2017 ήταν το δεύτερο έτος της θητείας του δεύτερου Προέδρου της ΕΛΣΤΑΤ, κ. Αθανασίου Κ. Θανόπουλου, ο οποίος ανέλαβε καθήκοντα το Φεβρουάριο του 2016. Η Επιτροπή σημειώνει με ικανοποίηση ότι η ΕΛΣΤΑΤ συνεχίζει να λειτουργεί, υπό την ηγεσία του, με πλήρη συμμόρφωση με την αρχή της Επαγγελματικής Ανεξαρτησίας, παράγοντας στατιστικές υψηλής ποιότητας με τρόπο αντικειμενικό χωρίς εξωτερικές επιρροές. Αυτό είναι σημαντικό να σημειωθεί, καθώς ορισμένοι σχολιαστές, κυρίως στο διεθνή Τύπο, κατέληξαν σε κάποια αντίθετα συμπεράσματα σχολιάζοντας τις συνεχιζόμενες δικαστικές διαδικασίες κατά του προκατόχου του. Συγκεκριμένα, ένα άρθρο άφηνε να εννοηθεί ότι ο διορισμός του είχε πολιτικό χαρακτήρα, ενώ στην πραγματικότητα συνέβη το αντίθετο, αφού επελέγη από ανεξάρτητη επιτροπή (με συμμετοχή στατιστικών εμπειρογνομόνων από την αλλοδαπή), η οποία ακολούθησε την πολύ αναλυτική και διαφανή διαδικασία που ορίζεται στο Άρθρο 13 του Ελληνικού Στατιστικού Νόμου (Ν. 3832 της 9ης Μαρτίου 2010, όπως ισχύει). Σε προσωπικό επίπεδο, ο Πρόεδρος έχει δεσμευτεί να διασφαλίζει την εκτέλεση των εργασιών της ΕΛΣΤΑΤ στον μέγιστο βαθμό σύμφωνα με όλες τις πτυχές του Κώδικα Ορθής Πρακτικής για τις Ευρωπαϊκές Στατιστικές.

Η εμπιστοσύνη του κοινού στην ΕΛΣΤΑΤ φαίνεται να είναι σχετικά υψηλή. Ένα συμβάν που επιβεβαιώνει το γεγονός αυτό είναι η αντίδραση στη διακοπή, στις αρχές του 2017, της παραγωγής προκαταρκτικών εκτιμήσεων (flash estimates) του τριμηνιαίου ΑΕΠ. Η εν λόγω απόφαση λήφθηκε αποκλειστικά από τον Πρόεδρο, σύμφωνα με το δείκτη 1.4 του Κώδικα, όταν κατέστη σαφές ότι η προκαταρκτική εκτίμηση δεν λειτουργούσε ως αξιόπιστη εκτιμήτρια της τριμηνιαίας τάσης. Αυτή ήταν ενδεχομένως πολύ ευαίσθητη απόφαση, καθώς ο δείκτης μεταβολής του τριμηνιαίου ΑΕΠ αποτελεί βασικό και πολυαναμενόμενο δείκτη στην Ελλάδα, πολλώ δε μάλλον καθώς κυμαινόταν κοντά στο μηδέν τα τελευταία τρίμηνα. Η Επιτροπή έλαβε κάποια ανατροφοδότηση (feedback) από σημαντικούς χρήστες, με την πληροφορία ότι πιστεύουν ότι η απόφαση λήφθηκε από την ΕΛΣΤΑΤ για τους σωστούς λόγους και δεν επηρεάστηκε από εξωτερικά συμφέροντα.

Η Επιτροπή σημειώνει με ικανοποίηση ότι ο ορισμός όλων των μελών της Συμβουλευτικής Επιτροπής του Ελληνικού Στατιστικού Συστήματος (ΣΥΕΠΕΛΣΣ)

ολοκληρώθηκε το 2017 και ότι η Επιτροπή συνεδρίασε δύο φορές. Η σύνθεση και η εντολή της ΣΥΕΠΕΛΣΣ ορίστηκαν σε μία τροποποίηση του Στατιστικού Νόμου (Άρθρο 3) το 2015, η οποία υιοθετήθηκε προκειμένου να συνδράμει την ΕΛΣΤΑΤ όσον αφορά στη συνεκτίμηση των αναγκών των χρηστών στη διαμόρφωση, το συντονισμό και την υλοποίηση των στρατηγικών στόχων και προτεραιοτήτων για το εθνικό στατιστικό σύστημα, κυρίως σε σχέση με την προετοιμασία του Ελληνικού Στατιστικού Προγράμματος και των ετήσιων προγραμμάτων εργασιών της ΕΛΣΤΑΤ. Η Επιτροπή θεωρεί ότι πρόκειται για πολύ σημαντική εξέλιξη, όχι μόνο από την άποψη της μεγαλύτερης συμμετοχής των χρηστών στη διαμόρφωση της εξέλιξης του στατιστικού συστήματος, αλλά και για την ενίσχυση του προφίλ της ΕΛΣΤΑΤ και των άλλων Εθνικών Αρχών, καθώς και της εμπιστοσύνης των σημαντικών ενδιαφερόμενων μερών σε αυτές.

Δυστυχώς, οι δικαστικές διαδικασίες κατά του πρώην Προέδρου της ΕΛΣΤΑΤ, κ. Ανδρέα Γεωργίου, συνεχίστηκαν καθ' όλη τη διάρκεια του 2017 και δεν υπάρχει καμία ένδειξη τερματισμού τους. Οι διαδικασίες διανύουν πλέον το έβδομο έτος τους και στο Παράρτημα 2 παρουσιάζεται το χρονικό των εξελίξεων καθ' όλη τη διάρκεια της περιόδου. Αν και η Επιτροπή δεν έχει εντοπίσει μέχρι στιγμής καμία αρνητική επίπτωση στη λειτουργία της ΕΛΣΤΑΤ ή του ευρύτερου Εθνικού Στατιστικού Συστήματος, εν τούτοις εξακολουθεί να ανησυχεί για το γεγονός ότι οι διαδικασίες είναι δυνατόν να επηρεάσουν δυσμενώς την αντίληψη του κοινού περί της αξιοπιστίας και αντικειμενικότητας των επίσημων ελληνικών στατιστικών, τόσο εντός της Ελλάδος όσο και ευρύτερα μεταξύ των διεθνών ενδιαφερομένων μερών. Εν ολίγοις, η εν λόγω αντίληψη θα εξακολουθήσει να είναι ανησυχητική όσο παραμένει σε εκκρεμότητα ενώπιον των δικαστηρίων η ποινική κατηγορία κατά του πρώην Προέδρου της ΕΛΣΤΑΤ, και δύο υψηλόβαθμων συναδέλφων, για τεχνητή διόγκωση των στοιχείων του χρέους και του ελλείμματος του 2009.

Αναφορικά με τις εξελίξεις στις δικαστικές διαδικασίες κατά τη διάρκεια του 2017, η Επιτροπή επιστά την προσοχή σε δύο εξ αυτών, οι οποίες είναι μείζονος σημασίας.

Η πρώτη σχετίζεται με την απαλλαγή τον Μάιο του 2017 από το Συμβούλιο Εφετών του κ. Γεωργίου, και των συγκατηγορουμένων του, από την ποινική κατηγορία της τεχνητής διόγκωσης των στοιχείων του δημόσιου χρέους και του ελλείμματος του 2009 προκαλώντας έτσι ζημία ύψους άνω των 170 δισεκατομμυρίων ευρώ στην ελληνική οικονομία, και την επακόλουθη εισήγηση της Εισαγγελέως του Αρείου Πάγου, τον Ιούλιο του 2017, ότι το απαλλακτικό βούλευμα πρέπει να αναιρεθεί. Αυτή ήταν η δεύτερη φορά που το Συμβούλιο Εφετών είχε εκδώσει απαλλακτικό βούλευμα για αυτή την κατηγορία και επίσης η δεύτερη φορά που η ίδια Εισαγγελέας εισηγήθηκε ότι το βούλευμα πρέπει να αναιρεθεί. Η πρώτη εισήγηση αναίρεσης έγινε το Σεπτέμβριο του 2015 και είναι, επομένως, πρωτοφανές ότι μετά από περίπου δύο χρόνια ενδελεχούς

εξέτασης της κατηγορίας στα ανώτατα επίπεδα από το Ελληνικό δικαστικό σύστημα, θα μπορούσε να επαναληφθεί η όλη διαδικασία. Υπό το πρίσμα των επισήμων στατιστικών και μόνον, οι απαλλακτικές αποφάσεις του Συμβουλίου Εφετών ήταν αναμενόμενες, καθώς τα εν λόγω στοιχεία, και οι υποκείμενες μεθοδολογίες, επικυρώθηκαν ευθύς εξ αρχής από την Eurostat ως πλήρως συμμορφούμενα με τα αυστηρά πρότυπα για τις ευρωπαϊκές στατιστικές. Πράγματι, η μεθοδολογία που εισήχθη για πρώτη φορά σε σχέση με τα στοιχεία του 2009, χρησιμοποιείται έκτοτε από την ΕΛΣΤΑΤ κάθε χρόνο μέχρι σήμερα, και τα προκύπτοντα στοιχεία έχουν επικυρωθεί από την Eurostat. Επιπλέον, οι ελληνικές Αρχές (συμπεριλαμβανομένων του Πρωθυπουργού και της Κυβέρνησης) έχουν αποδεχτεί τα στοιχεία δημοσίως ως παρέχοντα μια ακριβή στατιστική εκτίμηση της κατάστασης του χρέους και του ελλείμματος στην Ελλάδα. Από στατιστικής απόψεως, επομένως, είναι δύσκολο να κατανοηθεί η στάση της Εισαγγελέως και, μολονότι η Επιτροπή δεν γνωρίζει τους λόγους τους οποίους έχει ενδεχομένως προβάλλει για την πρόσφατη εισήγησή της, θα ήταν χρήσιμο να διευκρινιστούν οι λόγοι για τις όποιες ανησυχίες μπορεί να έχει ως προς τα δεδομένα. Σε σχετικό θέμα, η Επιτροπή ενημερώθηκε, επίσης, ότι φαίνεται να έχει σημειωθεί ελάχιστη πρόοδος στην παράλληλη έρευνα την οποία διέταξε η Εισαγγελέας το Σεπτέμβριο του 2016 για την εξέταση των ισχυρισμών ΜΜΕ ότι υπήρξε συνωμοσία της ΕΕ, του ΔΝΤ και Ελλήνων αξιωματούχων για τεχνητή διόγκωση των στοιχείων του δημόσιου ελλείμματος του 2009. Αυτό προκαλεί έκπληξη, δεδομένης της σοβαρής φύσης των ισχυρισμών, που θέτουν υπό αμφισβήτηση την ακεραιότητα έγκριτων διεθνών φορέων όπως η Eurostat και το ΔΝΤ στην αντιμετώπιση στατιστικών θεμάτων.

Η κατηγορία κατά του κ. Γεωργίου και η έρευνα περί συνωμοσίας προφανώς συνδέονται, αφού και στις δύο περιπτώσεις ο κεντρικός ισχυρισμός είναι ότι διογκώθηκαν τεχνητά τα στοιχεία του χρέους και του ελλείμματος του 2009. Η παραμονή σε εκκρεμότητα τέτοιων κατηγοριών για παρατεταμένο χρονικό διάστημα, βλάπτει την αξιοπιστία και την υπόληψη των ελληνικών στατιστικών, τόσο εντός Ελλάδος όσο και διεθνώς. Ως εκ τούτου, η Επιτροπή παροτρύνει τις ελληνικές Αρχές να βρουν κάποιον τρόπο ώστε να τερματιστεί σύντομα η διένεξη για τα στοιχεία του 2009, και τα σχετικά στοιχεία που είχαν παραχθεί πριν από το 2009, τα οποία είχαν προηγουμένως αποτελέσει αντικείμενο σοβαρών επικρίσεων από την Eurostat⁴.

Η δεύτερη εξέλιξη το 2017 ήταν η καταδίκη, στις αρχές Αυγούστου, του κ. Γεωργίου από το Εφετείο για την πλημμεληματική κατηγορία ότι δεν ζήτησε έγκριση των στοιχείων της Διαδικασίας Υπερβολικού Ελλείμματος του 2009 από το πρώην συλλογικό όργανο της ΕΛΣΤΑΤ πριν από τη δημοσιοποίησή τους. Το Δικαστήριο επέβαλε ποινή φυλάκισης δύο ετών με αναστολή. Η Επιτροπή εκφράζει την ανησυχία της για το γεγονός ότι αυτή η

---

⁴ http://ec.europa.eu/eurostat/documents/4187653/6404656/COM_2010_report_greek/c8523cfa-d3c1-4954-8ea1-64bb11e59b3a

καταδίκη φαίνεται να λαμβάνει ελάχιστα ή να μην λαμβάνει καθόλου υπ' όψιν τον δείκτη 1.4 του Κώδικα, ο οποίος ορίζει ότι ο Επικεφαλής της Εθνικής Στατιστικής Υπηρεσίας “είναι ο μόνος αρμόδιος για τη λήψη αποφάσεων σχετικά με τις στατιστικές μεθόδους, τα πρότυπα και τις διαδικασίες, καθώς και σχετικά με το περιεχόμενο και τη χρονική στιγμή της δημοσίευσης στατιστικών στοιχείων”. Η Επιτροπή σημειώνει ότι το Άρθρο 1, παράγραφος 4 του Ελληνικού Στατιστικού Νόμου, όπως ίσχυε τότε, απαιτούσε την εφαρμογή του Κώδικα στην ανάπτυξη, παραγωγή και διάδοση των επίσημων στατιστικών.

Τέλος, η Επιτροπή σημειώνει με ικανοποίηση την αποδοχή της σύστασης στην 3^η Έκθεσή της ότι ο Πρόεδρος της ΕΛΣΤΑΤ, ή υψηλόβαθμα στελέχη που ενεργούν κατ' εξουσιοδότησή του/της, θα πρέπει να αποζημιώνονται για τυχόν δικαστικά έξοδα τα οποία προκαλούνται από αμφισβητήσεις επαγγελματικών αποφάσεων που λαμβάνονται στο πλαίσιο της άσκησης των καθηκόντων τους. Τα εφαρμοστικά μέτρα που υιοθετήθηκαν τον Ιούλιο του 2017 έχουν, επίσης, μια αναδρομική πτυχή και το γεγονός αυτό είναι ιδιαίτερα ευπρόσδεκτο στις παρούσες συνθήκες.

Αρχή 2: Εντολή Συλλογής Δεδομένων

Οι στατιστικές αρχές έχουν σαφή νομική εντολή για τη συλλογή πληροφοριών για ευρωπαϊκούς στατιστικούς σκοπούς. Οι διοικήσεις, οι επιχειρήσεις, τα νοικοκυριά και το ευρύ κοινό δύνανται να κληθούν με βάση το νόμο να επιτρέψουν την πρόσβαση σε δεδομένα ή να παράσχουν δεδομένα για ευρωπαϊκούς στατιστικούς σκοπούς, κατόπιν αιτήματος των στατιστικών αρχών.

Η Επιτροπή έχει σημειώσει ότι η εντολή συλλογής πληροφοριών των ελληνικών Στατιστικών Αρχών για την ανάπτυξη, παραγωγή και διάχυση των Ευρωπαϊκών Στατιστικών, η πρόσβασή τους σε διοικητικά δεδομένα για στατιστικούς σκοπούς, καθώς και το δικαίωμά τους να αξιώνουν συμμετοχή σε στατιστικές έρευνες, ορίζονται σαφώς στον Ελληνικό Στατιστικό Νόμο, όπως απαιτεί η Αρχή 2 του Κώδικα Ορθής Πρακτικής για τις Ευρωπαϊκές Στατιστικές.

Στην τρίτη ετήσια έκθεσή της, η Επιτροπή σημείωσε ότι τα διοικητικά φορολογικά δεδομένα επιχειρήσεων για τα έτη αναφοράς 2011-2015 είχαν τελικά διαβιβασθεί στην ΕΛΣΤΑΤ το 2016. Η Επιτροπή χαιρέτισε αυτή την εξέλιξη ως ουσιαστικής σημασίας για την αναβάθμιση όλης της παραγωγής στατιστικών επιχειρήσεων στην Ελλάδα.

Ωστόσο, έχουν εντοπιστεί ορισμένα προβλήματα με τα ληφθέντα δεδομένα, από την άποψη της απαιτούμενης πληρότητας και ποιότητας για στατιστική χρήση. Επιπλέον,

υπήρξαν, επίσης, σημαντικές καθυστερήσεις στην τακτική διαβίβαση των δεδομένων σε σύγκριση με τις συμφωνηθείσες διατάξεις του Μνημονίου Συνεργασίας που υπογράφηκε μεταξύ της ΕΛΣΤΑΤ, της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων (ΑΑΔΕ), της Γενικής Γραμματείας Πληροφοριακών Συστημάτων (ΓΓΠΣ) και του Ιδρύματος Κοινωνικών Ασφαλίσεων (ΙΚΑ). Η ΕΛΣΤΑΤ έχει επισημάνει την ανάγκη σύστασης μίας ή περισσότερων ομάδων εργασίας με εκπροσώπους από την ΕΛΣΤΑΤ και τους σχετικούς παρόχους δεδομένων, για την άμεση αντιμετώπιση αυτών των προβλημάτων σε συνεχή βάση. Η Επιτροπή υποστηρίζει αυτή την επισήμανση και συνιστά τη συγκρότηση τέτοιων ομάδων εργασίας ως επείγουσα προτεραιότητα.

Το Μνημόνιο Συνεργασίας αναγνώρισε τη σημασία των δεδομένων ως βασικό στοιχείο για την ενημέρωση του Στατιστικού Μητρώου Επιχειρήσεων, τη διενέργεια των Ερευνών Διάρθρωσης των Επιχειρήσεων και την κατάρτιση των Εθνικών Λογαριασμών της Ελλάδος. Επομένως, η Επιτροπή παροτρύνει τους παρόχους διοικητικών δεδομένων να δώσουν προτεραιότητα στην τήρηση των δεσμεύσεων που ορίζονται στο Μνημόνιο και στην καθιέρωση μιας καλόβουλης και γόνιμης συνεργασίας με την ΕΛΣΤΑΤ.

Η Επιτροπή χαιρετίζει επίσης το γεγονός ότι διεξάγονται ή προγραμματίζονται διαπραγματεύσεις για διάφορα άλλα μνημόνια συνεργασίας. Σύμφωνα με το Ετήσιο Στατιστικό Πρόγραμμα Εργασιών για το 2017, αυτά τα μνημόνια θα καλύπτουν την πρόσβαση στα διοικητικά δεδομένα που απαιτούνται για τους Δείκτες Κόστους Εργασίας, το Στατιστικό Μητρώο Οχημάτων, το Στατιστικό Μητρώο Γεωργικών Εκμεταλλεύσεων, και τις στατιστικές για την τριτοβάθμια εκπαίδευση.

Η ΕΛΣΤΑΤ αντιμετωπίζει πολύ χαμηλά ποσοστά απόκρισης στις έρευνες επιχειρήσεων. Για παράδειγμα, κατά την περίοδο 2012-2014 τα ποσοστά απόκρισης στις Έρευνες Διάρθρωσης των Επιχειρήσεων ήταν σταθερά γύρω στο 40-50%. Ως εκ τούτου, η ΕΛΣΤΑΤ αποφάσισε να χρησιμοποιήσει μία άλλη στρατηγική συλλογής δεδομένων προκειμένου να ελαχιστοποιήσει τον φόρτο των επιχειρήσεων, να εξοικονομήσει πόρους και να βελτιώσει την ποιότητα των δεδομένων. Για την κατάρτιση των στατιστικών διάρθρωσης των επιχειρήσεων του 2015, χρησιμοποιήθηκαν ως βασική πηγή δεδομένων τα φορολογικά στοιχεία. Για την εκτίμηση των στατιστικών μεταβλητών που δεν είναι διαθέσιμες στα φορολογικά στοιχεία, χρησιμοποιήθηκε μία έρευνα περιορισμένη μόνο σε μεγάλες επιχειρήσεις. Κατά συνέπεια, μειώθηκε σημαντικά ο αριθμός των επιχειρήσεων που ερευνήθηκαν στο πλαίσιο των Ερευνών Διάρθρωσης των Επιχειρήσεων του 2015, με αντίστοιχη εξοικονόμηση δαπανών προσωπικού και άλλων δαπανών. Η Επιτροπή επικροτεί τη νέα στρατηγική συλλογής δεδομένων, καθώς ευθυγραμμίζει την ΕΛΣΤΑΤ με τις διαδικασίες συλλογής δεδομένων που έχουν υιοθετηθεί σε πολύ ανεπτυγμένες Εθνικές Στατιστικές Υπηρεσίες σε άλλες χώρες. Για τη βελτίωση της ποιότητας των στοιχείων επιχειρήσεων, η Επιτροπή συνιστά την ανάπτυξη μίας προορατικής στρατηγικής για τη βελτίωση της ανταπόκρισης των επιχειρήσεων στις ελαττωμένες

έρευνες. Αυτή θα μπορούσε να περιλαμβάνει: ενεργοποίηση των νομικών διατάξεων για την επιβολή προστίμων σε επιχειρήσεις που συστηματικά δεν ανταποκρίνονται· επιδίωξη της συνδρομής Ενώσεων Επιχειρήσεων, Επιμελητηρίων κ.λπ. για την προώθηση μεταξύ των επιχειρήσεων της αναγκαιότητας και χρησιμότητας ανταπόκρισης σε στατιστικές έρευνες· και διευκόλυνση της ανταπόκρισης μέσω της εισαγωγής ηλεκτρονικών ερωτηματολογίων.

Η Επιτροπή ενημερώθηκε σχετικά με μία νέα οργανωτική δομή που προτείνεται για την ΕΛΣΤΑΤ. Μία σημαντική αλλαγή περιλαμβάνει τη δημιουργία μίας νέας Διεύθυνσης για τη Συλλογή Πρωτογενών Δεδομένων. Η νέα Διεύθυνση θα είναι αρμόδια για τη συλλογή και επικύρωση διοικητικών δεδομένων, δεδομένων ερευνών επιχειρήσεων, δεδομένων ερευνών νοικοκυριών και μαζικών δεδομένων, με συντονισμένο και ολοκληρωμένο τρόπο. Η Επιτροπή θεωρεί ότι η δημιουργία αυτής της νέας Διεύθυνσης έχει θεμελιώδη σημασία για να μπορέσει η ΕΛΣΤΑΤ να αναπτύξει τις διαδικασίες της για τη συλλογή δεδομένων με οικονομικά αποτελεσματικό και εναρμονισμένο τρόπο. Είναι αναμενόμενο ότι η νέα Διεύθυνση στην ΕΛΣΤΑΤ θα αναπτυχθεί σταδιακά, καθώς το προσωπικό θα πρέπει να μεταφερθεί σε αυτήν από τις διάφορες τομεακές Διευθύνσεις και η αλλαγή αυτή θα αποτελέσει μείζονα οργανωτική πρόκληση. Εν ολίγοις, η Επιτροπή επικροτεί θερμά τη δημιουργία της νέας Διεύθυνσης Συλλογής Πρωτογενών Δεδομένων και αναμένει ότι θα αποφέρει ουσιαστική εξοικονόμηση και βελτίωση της αποτελεσματικότητας στο όχι πολύ μακρινό μέλλον.

Σήμερα αναγνωρίζεται γενικώς από στατιστικές Υπηρεσίες και κυβερνήσεις ότι η αξιοποίηση διοικητικών δεδομένων τόσο στον οικονομικό όσο και στον κοινωνικό τομέα για στατιστικούς σκοπούς παρέχει έναν οικονομικά αποτελεσματικό τρόπο κατάρτισης των επίσημων στατιστικών και επίσης ευκαιρίες για τη βελτίωση της ποιότητας των στατιστικών. Ως εκ τούτου, η Επιτροπή ενθαρρύνει την ΕΛΣΤΑΤ να συνεχίσει τις προσπάθειές της για την απόκτηση πρόσβασης σε διοικητικά δεδομένα φυσικών προσώπων προκειμένου να βελτιώσει τις στατιστικές αναφορικά με κοινωνικά θέματα, υγειονομική περίθαλψη, εγκληματικότητα, μετανάστευση και αγορά εργασίας κλπ. Παρομοίως, η Επιτροπή ενθαρρύνει την κυβέρνηση, τα Υπουργεία και άλλους κατόχους διοικητικών δεδομένων να αναγνωρίσουν την αξία των δεδομένων αυτών για στατιστικούς σκοπούς και να διευκολύνουν τη χορήγηση πρόσβασης στην ΕΛΣΤΑΤ σύμφωνα με τις διατάξεις του Στατιστικού Νόμου.

Αρχή 3 – Επάρκεια πόρων

Οι πόροι που χορηγούνται στις στατιστικές αρχές επαρκούν για την ικανοποίηση των απαιτήσεων των ευρωπαϊκών στατιστικών

Στην 3^η της έκθεση, η Συμβουλευτική Επιτροπή Ορθής Πρακτικής επέστησε την προσοχή στο γεγονός ότι το επίπεδο στελέχωσης ήταν περίπου 30% χαμηλότερο από το επίπεδο του 2010 και, παρ' ότι σημειώθηκε κάποια σημαντική αύξηση της αποδοτικότητας, η εκτίμηση της ΕΛΣΤΑΤ ήταν ότι το επίπεδο αυτό υπολείπεται κατά 200 άτομα σε αριθμό από το απαιτούμενο σήμερα επίπεδο. Η Επιτροπή εκφράζει την απογοήτευσή της για το γεγονός ότι δεν έχει υπάρξει καμία πραγματική αλλαγή στην κατάσταση αυτή κατά το τελευταίο έτος. Η εν λόγω κατάσταση, φυσικά, ασκεί εξαιρετική πίεση στην ΕΛΣΤΑΤ για την υλοποίηση του στατιστικού της προγράμματος και, ειδικότερα, για την ανταπόκριση στις απαιτήσεις του Ευρωπαϊκού Στατιστικού Προγράμματος. Ωστόσο, η Επιτροπή δεν γνωρίζει την ύπαρξη τυχόν σημαντικών ανησυχιών είτε για τη διαθεσιμότητα είτε για την ποιότητα των βασικών στατιστικών προϊόντων που υποχρεούται να παράγει η ΕΛΣΤΑΤ. Επιπροσθέτως, η Επιτροπή σημειώνει με ικανοποίηση ότι τα περισσότερα (13 από τα 16) θέματα μη-συμμόρφωσης που τέθηκαν από την Eurostat το Σεπτέμβριο του 2016 έχουν επιλυθεί. Αυτό καταδεικνύει μια αξιόπαινη προσαρμοστικότητα εντός της ΕΛΣΤΑΤ ως προς την τήρηση των υποχρεώσεών της, αλλά η Επιτροπή έχει σοβαρές ανησυχίες σχετικά με την μακροπρόθεσμη διατηρησιμότητα αυτής της κατάστασης.

Η Επιτροπή επικροτεί την προτεινόμενη υιοθέτηση νομοθεσίας από την Ελληνική Κυβέρνηση, κατόπιν συμφωνίας με τους Εταίρους-Πιστωτές, για τη θέσπιση μιας σειράς μέτρων για την υποστήριξη της ΕΛΣΤΑΤ. Η εν λόγω νομοθεσία περιλαμβάνει διατάξεις για:

- την παροχή μεγαλύτερης αυτονομίας και ευελιξίας στον Πρόεδρο της ΕΛΣΤΑΤ να αποφασίζει πώς θα δαπανηθεί ο συμφωνημένος προϋπολογισμός του οργανισμού, συμπεριλαμβανομένης της δυνατότητας μεταφοράς πιστώσεων μεταξύ κωδικών του προϋπολογισμού εντός συμφωνηθέντων ορίων, και
- την αύξηση του προϋπολογισμού της ΕΛΣΤΑΤ [από 1^η Ιανουαρίου 2018] για τη διευκόλυνση της πρόσληψης και της διατήρησης προσωπικού υψηλής εξειδίκευσης.

Η Επιτροπή επικροτεί επίσης την κατάρτιση νέου οργανογράμματος για την ΕΛΣΤΑΤ, το οποίο πιστεύει ότι θα βοηθήσει την ΕΛΣΤΑΤ να λειτουργήσει με πιο αποδοτικό και αποτελεσματικό τρόπο. Όπως αναφέρθηκε στο προηγούμενο κεφάλαιο, η βασική αλλαγή είναι η δημιουργία μίας νέας Διεύθυνσης Συλλογής Πρωτογενών Δεδομένων με σκοπό τη

βελτιστοποίηση της συλλογής πρωτογενών δεδομένων από την ΕΛΣΤΑΤ. Επιπλέον, έχουν συγχωνευθεί αρμοδιότητες σε διάφορους τομείς προκειμένου η ΕΛΣΤΑΤ να είναι σε θέση να ανταπεξέλθει στους νέους ενοποιημένους Ευρωπαϊκούς Κανονισμούς για τις γεωργικές στατιστικές, τις στατιστικές επιχειρήσεων και τις κοινωνικές στατιστικές. Το νέο σχέδιο εκπονήθηκε σε ουδέτερη από πλευράς κόστους βάση, πράγμα που σημαίνει ότι δεν αυξάνει τον αριθμό των θέσεων, και ειδικά διευθυντικών θέσεων, εντός της ΕΛΣΤΑΤ. Θα είναι ουσιαστικής σημασίας για την ΕΛΣΤΑΤ να μεγιστοποιήσει τα δυνητικά οφέλη από την εφαρμογή της νέας δομής. Από την άποψη αυτή, η Επιτροπή συνιστά να εξετασθεί το ενδεχόμενο ενίσχυσης των εσωτερικών δομών διοίκησης εντός του οργανισμού. Ειδικότερα, συνιστά τη σύσταση μιας “Ανώτατης Επιτροπής Διοίκησης”, αποτελούμενης από τα ανώτατα διοικητικά στελέχη και επιλεγμένα ανώτερα διευθυντικά στελέχη (π.χ. στελέχη που είναι άμεσα υπεύθυνα για οριζόντιες δραστηριότητες, όπως οι ανθρώπινοι πόροι και τα οικονομικά). Μια τέτοια επιτροπή, σύμφωνα με την ακολουθούμενη πρακτική σε άλλες Εθνικές Στατιστικές Υπηρεσίες, θα ήταν αρμόδια να κατευθύνει τις συνεχιζόμενες εργασίες του οργανισμού, με ιδιαίτερη έμφαση στο σχεδιασμό και τη διαχείριση των αλλαγών με ενιαίο και συντονισμένο τρόπο.

Η εφαρμογή του νέου οργανογράμματος θα απαιτήσει, επίσης, την πλήρωση ορισμένων κενών υψηλόβαθμων θέσεων στην ΕΛΣΤΑΤ. Η Επιτροπή τονίζει τη σημασία εξεύρεσης των καλύτερων υποψηφίων για τις εν λόγω θέσεις. Στο πλαίσιο αυτό, η Επιτροπή κατανοεί ότι τα ισχύοντα κριτήρια για την πλήρωση θέσεων ανώτερου επιπέδου στην ελληνική δημόσια διοίκηση είναι ενδεχομένως κάπως περιοριστικά. Κατά συνέπεια, η Επιτροπή συνιστά τη διερεύνηση εναλλακτικών προσεγγίσεων προκειμένου να υιοθετηθούν καταλληλότερες διαδικασίες.

Τέλος, η Επιτροπή σημειώνει ότι περίπου 200 από τους 750 εργαζομένους της ΕΛΣΤΑΤ απασχολούνται σε περιφερειακές Υπηρεσίες. Η υιοθέτηση νέων διαδικασιών και διεργασιών, κυρίως σε σχέση με τη συλλογή δεδομένων, θα έχει σημαντικές επιπτώσεις στην εργασία αυτών των υπαλλήλων. Η Επιτροπή ενημερώθηκε ότι πολλοί από αυτούς τους εργαζομένους είναι υψηλών επαγγελματικών προσόντων και, επομένως, είναι σημαντικό να διατηρηθούν στο μέγιστο βαθμό οι δεξιότητες και οι γνώσεις τους εντός της ΕΛΣΤΑΤ, μέσω της υιοθέτησης ευέλικτων στρατηγικών ανάπτυξης προσωπικού.

Αρχή 4 – Δέσμευση για την Ποιότητα

Οι στατιστικές αρχές δεσμεύονται για την ποιότητα. Προσδιορίζουν με συστηματικό τρόπο και σε τακτική βάση τα πλεονεκτήματα και τις αδυναμίες, με σκοπό τη συνεχή βελτίωση της ποιότητας των διαδικασιών και του στατιστικού προϊόντος.

Στις προηγούμενες εκθέσεις της, η Συμβουλευτική Επιτροπή Ορθής Πρακτικής επαίνεσε την ισχυρή δέσμευση για την ποιότητα στην ΕΛΣΤΑΤ και τα πολλά πρακτικά και άλλα μέτρα που είχαν αρχίσει να εφαρμόζονται στο πλαίσιο αυτό. Στην τελευταία της έκθεση, η Επιτροπή σημείωσε τη σύσταση της υψηλού επιπέδου Ομάδας για την Εποπτεία και Διαχείριση της Ποιότητας των Στατιστικών Εργασιών στην ΕΛΣΤΑΤ (η Επιτροπή Ποιότητας για την ΕΛΣΤΑΤ), την εισαγωγή εσωτερικής διαδικασίας αυτο-αξιολόγησης στο επίπεδο των Διευθύνσεων, την ανάπτυξη Οδηγίων Ποιότητας για καθολική χρήση στην ΕΛΣΤΑΤ και την έναρξη εφαρμογής μέτρων σχετικών με το συντονιστικό ρόλο της ΕΛΣΤΑΤ εντός του Ελληνικού Στατιστικού Συστήματος (ΕΛΣΣ), συμπεριλαμβανομένης της πιστοποίησης των στατιστικών που παράγονται από άλλες Εθνικές Αρχές.

Το 2017, η Επιτροπή προέβη σε λεπτομερέστερη εξέταση των υφιστάμενων και των σχεδιαζόμενων διαδικασιών για την ποιότητα εντός της ΕΛΣΤΑΤ και τα πορίσματά της παρουσιάζονται στις ακόλουθες παραγράφους.

1. Υψηλού επιπέδου Ομάδα για την Εποπτεία και Διαχείριση της Ποιότητας των Στατιστικών Εργασιών στην ΕΛΣΤΑΤ

Η πρόθεση της ΕΛΣΤΑΤ να καταστήσει εμφανέστερο το ρόλο και τη σημασία της διαχείρισης ποιότητας εντός της ΕΛΣΤΑΤ επικροτείται από την Επιτροπή: Το σχέδιο του μελλοντικού οργανογράμματος περιέχει μία Διεύθυνση Μεθοδολογίας, Μελετών και Διαχείρισης Ποιότητας και, εντός της Διεύθυνσης αυτής, ένα Τμήμα Ποιότητας και Πιστοποίησης Στατιστικών. Το εν λόγω Τμήμα θα έχει βασικό ρόλο στην ανάλυση των κινδύνων για την ποιότητα των στατιστικών προϊόντων και στην ανάπτυξη βελτιωτικών δράσεων σε συνδυασμό με τους θεματικούς τομείς. Η Επιτροπή συνιστά το Τμήμα Ποιότητας και Πιστοποίησης Στατιστικών να αναφέρεται απευθείας στην Ομάδα Υψηλού Επιπέδου, προκειμένου να διασφαλίζεται η υποστήριξη της διαχείρισης της ποιότητας στα ανώτατα επίπεδα εντός της ΕΛΣΤΑΤ.

Η Επιτροπή ενημερώθηκε σχετικά με διάφορες δραστηριότητες στις οποίες συμμετείχε ή σχεδιάζεται να συμμετάσχει η Ομάδα Υψηλού Επιπέδου. Μερικά παραδείγματα:

- ο Η Ομάδα Υψηλού Επιπέδου παρακολουθεί την πρόοδο που σημειώνεται στην υλοποίηση των δράσεων οι οποίες συμφωνούνται κατά τη διάρκεια των

εσωτερικών διαδικασιών αυτο-αξιολόγησης για τη βελτίωση της συμμόρφωσης των Διευθύνσεων της Γενικής Διεύθυνσης Στατιστικών Ερευνών με τις αρχές του Κώδικα Ορθής Πρακτικής για τις Ευρωπαϊκές Στατιστικές. Η επιτευχθείσα πρόοδος καταγράφεται από κάθε Διεύθυνση σε τριμηνιαία βάση, ενώ η παρακολούθηση από την Ομάδα Υψηλού Επιπέδου πραγματοποιείται μία φορά το χρόνο.

- Η ανάπτυξη ενός προγράμματος ελέγχων ποιότητας της στατιστικής παραγωγής εντός των Διευθύνσεων και Τμημάτων θα εποπτεύεται και θα παρακολουθείται από την Ομάδα Υψηλού Επιπέδου.
- Οι Διευθύνσεις και τα Τμήματα της ΕΛΣΤΑΤ θα πρέπει να αξιολογούν την ποιότητα των πηγών δεδομένων των στατιστικών τους προϊόντων, βάσει ενός καταλόγου σημείων ελέγχου “Ποιότητα Πηγών Δεδομένων”, και να υποβάλλουν αναφορά στην Ομάδα Υψηλού Επιπέδου, η οποία θα συζητά τις επακόλουθες ενέργειες. Η Επιτροπή επικροτεί αυτή την πολλά υποσχόμενη πρωτοβουλία.
- Προσφάτως συστάθηκε μία Ομάδα Εργασίας, αποτελούμενη από ορισμένα διοικητικά στελέχη της περιφέρειας, με αντικείμενο τη “Βελτίωση της Ποιότητας των Δεδομένων από Έρευνες”. Η Ομάδα Εργασίας, υπό την καθοδήγηση του Προέδρου, θα συζητά τη δυνατότητα βελτίωσης της ποιότητας και της αποτελεσματικότητας της συλλογής δεδομένων ακολουθώντας μια προσέγγιση τύπου ελέγχου (audit).

Η Επιτροπή συνιστά την κατάρτιση και δημοσίευση ετησίως από την Ομάδα Υψηλού Επιπέδου μίας έκθεσης η οποία να παρέχει: α) λεπτομερή επισκόπηση των αναληφθεισών πρωτοβουλιών και δεσμεύσεων για την ποιότητα· β) τα αποτελέσματα των ενεργειών της εποπτείας και παρακολούθησης· και γ) τα κυριότερα σημεία των αντίστοιχων επιτευγμάτων. Στην ιδανική περίπτωση, η έκθεση αυτή θα πρέπει να αποτελεί μέρος της Ετήσιας Έκθεσης Αξιολόγησης Στατιστικού Προγράμματος της ΕΛΣΤΑΤ.

2. Πρόγραμμα Εσωτερικής Αυτο-Αξιολόγησης

Το 2014, εισήχθη η εσωτερική διαδικασία αυτο-αξιολόγησης των Διευθύνσεων, η οποία περιλαμβάνει τη συμπλήρωση ενός ερωτηματολογίου αυτο-αξιολόγησης και ολοκληρώνεται με την έγκριση μιας έκθεσης αξιολόγησης και τη λήψη απόφασης σχετικά με συγκεκριμένες βελτιωτικές δράσεις σε συμφωνία με την Υψηλού Επιπέδου Ομάδα για την Εποπτεία και Διαχείριση της Ποιότητας των Στατιστικών Εργασιών. Κατά τη συνεδρίασή της το Μάιο του 2017, η Επιτροπή ενημερώθηκε ότι οι Διευθύνσεις της Γενικής Διεύθυνσης Στατιστικών Ερευνών είχαν σημειώσει πρόοδο στην υλοποίηση

βελτιωτικών δράσεων και θα λάμβαναν χώρα συναντήσεις μεταξύ κάθε Διεύθυνσης και της Ομάδας Υψηλού Επιπέδου για να συζητηθεί η πρόοδος.

Για την εσωτερική αξιολόγηση των Διευθύνσεων της Γενικής Διεύθυνσης Διοίκησης και Οργάνωσης, αναπτύχθηκε ένα ξεχωριστό ερωτηματολόγιο και συγκροτήθηκαν ομάδες πιστοποίησης προκειμένου να διενεργηθεί η αξιολόγηση της συμμόρφωσης κάθε Διεύθυνσης με τον Κώδικα Ορθής Πρακτικής για τις Ευρωπαϊκές Στατιστικές. Οι εκθέσεις αξιολόγησης θα αποτελέσουν τη βάση σχεδίων δράσης για κάθε Διεύθυνση, τα οποία θα συμφωνηθούν με την Ομάδα Υψηλού Επιπέδου.

Η Επιτροπή συνιστά να παρασχεθεί ένα χρονοδιάγραμμα για όλο το πρόγραμμα εσωτερικής αξιολόγησης. Οι δράσεις του εν λόγω προγράμματος θα πρέπει να αναφέρονται επίσης στο Ετήσιο Στατιστικό Πρόγραμμα Εργασιών της ΕΛΣΤΑΤ. Επιπλέον, θα πρέπει να τεθεί στη διάθεση του κοινού, στον ιστοχώρο της ΕΛΣΤΑΤ και στην Ετήσια Έκθεση Αξιολόγησης Στατιστικού Προγράμματος της ΕΛΣΤΑΤ, μία έκθεση η οποία να συνοψίζει την κατάσταση συμμόρφωσης των Διευθύνσεων της ΕΛΣΤΑΤ με τον Κώδικα Ορθής Πρακτικής για τις Ευρωπαϊκές Στατιστικές και την επιτευχθείσα πρόοδο στο πλαίσιο των συμφωνηθεισών δράσεων.

3. Οδηγίες Ποιότητας

Η Επιτροπή εκτιμά το γεγονός ότι η ΕΛΣΤΑΤ έχει αναπτύξει Οδηγίες Ποιότητας για καθολική χρήση στην ΕΛΣΤΑΤ, οι οποίες καλύπτουν όλη τη διαδικασία παραγωγής στατιστικών, από το σχεδιασμό της παραγωγής στατιστικών μέχρι τη διάχυση των στατιστικών προϊόντων και την αξιολόγησή τους. Οι Οδηγίες Ποιότητας περιγράφουν τα διάφορα βήματα της παραγωγής στατιστικών, όπως: τον προσδιορισμό της αναγκαιότητας παραγωγής των στατιστικών, τον προγραμματισμό της στατιστικής έρευνας/εργασίας, το σχεδιασμό της στατιστικής έρευνας/εργασίας, τη συλλογή των στοιχείων, την επεξεργασία των στοιχείων, την παραγωγή των στατιστικών, τη διάχυση των στατιστικών και την αποτίμηση της στατιστικής έρευνας/εργασίας.

Οι Οδηγίες Ποιότητας θα πρέπει να παρέχουν στους στατιστικούς λεπτομερείς πληροφορίες για να τους βοηθούν να συμμορφώνονται με τις μεθόδους και τους κανόνες που θα πρέπει να ακολουθούνται ομοιόμορφα σε όλες τις μονάδες παραγωγής στατιστικών. Ωστόσο, οι Οδηγίες Ποιότητας που έχει καταρτίσει η ΕΛΣΤΑΤ καλύπτουν τα περισσότερα θέματα τόσο γενικά ώστε η καθοδήγηση απέχει πολύ από την παροχή σαφών οδηγιών. Επιπλέον, κάποια σχετικά θέματα δεν καλύπτονται επαρκώς, π.χ. ταξινομήσεις, μέθοδοι δειγματοληψίας, μέθοδοι ελέγχου αποκάλυψης εμπιστευτικών στοιχείων, στάθμιση δειγμάτων, παρουσίαση στατιστικών δεδομένων σε πίνακες και διαγράμματα, εποχική διόρθωση, κατάρτιση δεικτών, τεκμηρίωση, αρχειοθέτηση, δημοσίευση στατιστικών στοιχείων, αξιολόγηση της ποιότητας (κριτήρια, διαδικασίες)

των στατιστικών δεδομένων και άλλα. Το γεγονός ότι η ΕΛΣΤΑΤ μόλις έχει αρχίσει να αποκτά βαθύτερη εμπειρία στη χρήση διοικητικών αρχείων και μητρώων ίσως εξηγεί, επίσης, γιατί αυτό το θέμα δεν έχει αναπτυχθεί επαρκώς.

Η Επιτροπή συνιστά να ληφθούν υπ' όψιν οι Οδηγίες Ποιότητας άλλων Εθνικών Στατιστικών Υπηρεσιών που είναι πιο προηγμένες σε αυτούς τους τομείς, ώστε να μπορέσουν να εντοπιστούν και να εφαρμοστούν συστηματικά πιθανές βελτιώσεις.

4. Χρήση Διοικητικών Δεδομένων

Η Επιτροπή εκτιμά τις ενέργειες της ΕΛΣΤΑΤ για τη διάθεση δεδομένων από διοικητικές πηγές για την παραγωγή στατιστικών. Οι ενέργειες αυτές θα βοηθήσουν: να βελτιωθεί η ποιότητα και η εγκααιρότητα των παραγόμενων στατιστικών, να εξοικονομηθούν ανθρωπίνι και οικονομικοί πόροι και να μειωθεί ο φόρτος των ερευνωμένων.

Όπως εξηγεί αναλυτικά το Ετήσιο Στατιστικό Πρόγραμμα Εργασιών του 2017, οι πρώτες εμπειρίες από τη χρήση των φορολογικών δεδομένων ήταν μια διαδικασία μάθησης, με την έννοια ότι εντοπίστηκαν ορισμένα πρακτικά και άλλα προβλήματα που πρέπει να επιλυθούν προκειμένου τα διοικητικά δεδομένα να χρησιμοποιούνται αποτελεσματικά. Συνεπώς, η ΕΛΣΤΑΤ πρέπει να αναπτύξει περαιτέρω την απαραίτητη τεχνική και υλική υποδομή για τη διαχείριση των διοικητικών δεδομένων. Ως εκ τούτου, μπορεί να απαιτηθούν κάποιες προσαρμογές στις συμφωνίες συνεργασίας με τους παρόχους δεδομένων.

Μία ειδική κεντρική Μονάδα θα πρέπει να ασχοληθεί με τα συγκεκριμένα θέματα της ευθυγράμμισης των διοικητικών δεδομένων με τις ανάγκες των διαδικασιών παραγωγής στατιστικών. Το Τμήμα Συλλογής Διοικητικών Δεδομένων, το οποίο προσδιορίζεται στο προτεινόμενο νέο οργανόγραμμα υπό τη Διεύθυνση Συλλογής Πρωτογενών Δεδομένων, θα πρέπει ιδανικά να αναλάβει αυτόν το ρόλο και να αποκτήσει την απαραίτητη εμπειρία και ικανότητες για να παρέχει την απαιτούμενη υπηρεσία. Το Τμήμα θα πρέπει να δημιουργήσει και να ενημερώνει ένα μητρώο διαθέσιμων διοικητικών δεδομένων χρησιμοποιούμενων για στατιστικούς σκοπούς, προσδιορίζοντας τη χρήση και δυναμική χρήση των δεδομένων στην παραγωγή στατιστικών προϊόντων.

Η προσφάτως ανακοινωθείσα πρωτοβουλία σύμφωνα με την οποία οι Διευθύνσεις και τα Τμήματα της ΕΛΣΤΑΤ θα αξιολογούν συστηματικά την ποιότητα των πηγών διοικητικών δεδομένων επικροτείται από την Επιτροπή. Οι πληροφορίες που παρέχονται από τις στατιστικές μονάδες κατά τη χρήση του καταλόγου σημείων ελέγχου “Ποιότητα Πηγών Δεδομένων” μπορεί να αποτελέσει πολύτιμη βάση για τη δημιουργία του μητρώου διοικητικών δεδομένων.

5. *Επικοινωνία με τους Χρήστες*

Η ΕΛΣΤΑΤ θεωρεί ότι η Συμβουλευτική Επιτροπή του Ελληνικού Στατιστικού Συστήματος (ΣΥΕΠΕΛΣΣ) θα είναι σημαντική πηγή πληροφόρησης σχετικά με τις ανάγκες των χρηστών και ότι θα διαδραματίσει καίριο ρόλο στην παρακολούθηση του κατά πόσον αυτές οι ανάγκες ικανοποιούνται και αντικατοπτρίζονται στο στατιστικό πρόγραμμα. Η Επιτροπή επικροτεί αυτή την προσέγγιση, καθώς και το γεγονός ότι η ΕΛΣΤΑΤ είναι έτοιμη να αναπτύξει το ρόλο της ΣΥΕΠΕΛΣΣ με βάση την αποκτηθείσα εμπειρία.

Όπως αναφέρεται στην πιο πρόσφατη έκθεση του Κοινού Συνολικού Σχεδίου Δράσης για τις Ελληνικές Στατιστικές (JOSGAP), η ΕΛΣΤΑΤ θα πρέπει να επιδιώξει την ανάπτυξη της οργανωτικής της κουλτούρας ώστε να δώσει μεγαλύτερη έμφαση στην αξία του ανοικτού διαλόγου με διαφορετικές κοινότητες χρηστών. Η ανατροφοδότηση (feedback) από τους χρήστες θα υποστηρίξει το στατιστικό προγραμματισμό, θα συμβάλει στην καλύτερη κατανόηση των αναγκών των χρηστών και θα ενθαρρύνει τη μεγαλύτερη χρήση των στατιστικών προϊόντων. Η Επιτροπή συνιστά, εκτός από την ετήσια συνεδρίαση της ΣΥΕΠΕΛΣΣ, να οργανώνονται και συναντήσεις θεματικών ομάδων χρηστών. Τα θέματα μπορούν να είναι στατιστικοί τομείς όπως δείκτες τιμών, στατιστικές για την αγορά εργασίας, στατιστικές τουρισμού κλπ. Οριζόντιες συναντήσεις θα μπορούσαν επίσης να καλύπτουν τις ανάγκες ειδικών ομάδων χρηστών, όπως είναι οι δημοσιογράφοι.

Στο πλαίσιο αυτό, η Επιτροπή σημειώνει με ικανοποίηση ότι έχουν πραγματοποιηθεί δύο θεματικές συνεντεύξεις Τύπου: για τα στοιχεία της Διαδικασίας Υπερβολικού Ελλείμματος, τον Απρίλιο του 2017 και για τα στοιχεία του ΑΕΠ, τον Οκτώβριο του 2017. Επιπλέον, με την ευκαιρία της Ευρωπαϊκής Ημέρας Στατιστικής, πραγματοποιήθηκε στις 20 Οκτωβρίου 2017 ευρύ συνέδριο χρηστών με θέμα τις στατιστικές μετανάστευσης.

Η Επιτροπή συνιστά επίσης στην ΕΛΣΤΑΤ να δώσει ιδιαίτερη βαρύτητα στην εντατικοποίηση της σχέσης της με την ακαδημαϊκή κοινότητα: Θα πρέπει να προωθηθεί περαιτέρω η χρήση μικροδεδομένων και η ανάλυση των αποτελεσμάτων των επίσημων στατιστικών, έργο που μπορεί να πραγματοποιηθεί με γόνιμο τρόπο σε συνεργασία μεταξύ της ΕΛΣΤΑΤ και της ακαδημαϊκής κοινότητας.

6. Βελτίωση του Ιστοχώρου

Ο ιστοχώρος της ΕΛΣΤΑΤ παρέχει στους χρήστες πληθώρα στατιστικών πινάκων. Ωστόσο, διάφορα μέτρα θα καθιστούσαν τον ιστοχώρο πιο φιλικό προς τους χρήστες και θα επέτρεπαν την αποτελεσματικότερη χρήση των στατιστικών προϊόντων.

Στις περισσότερες περιπτώσεις, οι πίνακες που παρουσιάζονται στον ιστοχώρο περιέχουν τα στοιχεία ενός μόνο ημερολογιακού έτους· οι χρονοσειρές αναφέρονται μόνο κατ' εξαίρεση, κυρίως από τη Διεύθυνση Εθνικών Λογαριασμών. Είναι πιθανόν η προσέγγιση αυτή να μην ανταποκρίνεται στις ανάγκες πολλών χρηστών.

Η ΕΛΣΤΑΤ δεν παρέχει πρόσβαση σε αναλυτικά στατιστικά στοιχεία με διαδραστικό τρόπο, έτσι ώστε οι χρήστες να μπορούν να επιλέγουν από έναν υπερκύβο τις μεταβλητές που χρειάζονται, να εξερευνούν πρότυπα δεδομένων με οπτικά εργαλεία και να τηλεφορτώνουν μόνο την ποσότητα των στοιχείων που χρειάζονται και στη μορφή που είναι καταλληλότερη για τις ιδιαίτερες ανάγκες τους. Το PC-Axis ή ένα παρόμοιο εργαλείο για τη διάδοση των στατιστικών θα παρείχε αυτή τη δυνατότητα.

Θα πρέπει να αναφερθεί σχετικά ότι το Μάιο του 2015 η Έκθεση της Επιθεώρησης Ομοτίμων ζητούσε περαιτέρω βελτιώσεις του ιστοχώρου της ΕΛΣΤΑΤ, “κάνοντας χρήση νέων μεθόδων για την παρουσίαση και τη διαχείριση των δεδομένων, προκειμένου αυτός να καταστεί πιο φιλικός προς τους χρήστες”.

7. Εκθέσεις Ποιότητας και Μεταδεδομένων

Η Επιτροπή εκτιμά τη διαθεσιμότητα μεθοδολογικών πληροφοριών και εκθέσεων ποιότητας για τα περισσότερα από τα δημοσιευθέντα στατιστικά προϊόντα. Δυστυχώς, μόνο περιορισμένα μεταδεδομένα είναι διαθέσιμα για ορισμένους βασικούς τομείς όπως οι εθνικοί λογαριασμοί, το εξωτερικό εμπόριο και η διάρθρωση των γεωργικών εκμεταλλεύσεων.

Η μορφή που χρησιμοποιείται για τις περισσότερες εκθέσεις μεταδεδομένων είναι η Ενιαία Μορφή Δομής Μεταδεδομένων (SIMS). Οι εκθέσεις ποιότητας που απευθύνονται σε χρήστες, είναι συχνά συνοπτικές – περιγράφουν τις έννοιες, τη νομική βάση κλπ., αλλά όχι πάντοτε τα κριτήρια ποιότητας. Θα πρέπει να αναπτυχθεί μία ενιαία μορφή από την Υψηλού Επιπέδου Ομάδα για την Εποπτεία και Διαχείριση της Ποιότητας των Στατιστικών Εργασιών και να χρησιμοποιείται σε όλη την ΕΛΣΤΑΤ. Επιπλέον, η παραγωγή εκθέσεων ποιότητας που απευθύνονται σε χρήστες, εκθέσεων ποιότητας που απευθύνονται σε παραγωγούς στατιστικών, και μεταδεδομένων σε μορφή SIMS (και σε άλλες μορφές) θα πρέπει να γίνεται σε συνεπή βάση για όλους τους στατιστικούς τομείς.

Ο υπάρχων βαθμός λεπτομέρειας και η περιεκτικότητα των εκθέσεων ποιότητας σε μορφή SIMS φαίνεται να ποικίλλουν σημαντικά. Η καθοδήγηση των ειδικών στην τεκμηρίωση των στατιστικών προϊόντων θα πρέπει να διευκολύνεται από τον κατάλληλο χειρισμό στις Οδηγίες Ποιότητας. Συνιστάται οι εκθέσεις μεταδεδομένων να χρησιμοποιούνται ως βάση για συζήτηση της παρουσίας των στατιστικών προϊόντων με έμπειρους χρήστες· τέτοιες συζητήσεις θα πρέπει να διοργανώνονται από την Υψηλού Επιπέδου Ομάδα για την Εποπτεία και Διαχείριση της Ποιότητας των Στατιστικών Εργασιών και να προγραμματίζονται για μεγαλύτερο χρονικό διάστημα αρκετών ετών.

Θα μπορούσε να σημειωθεί και πάλι στο πλαίσιο αυτό ότι η Έκθεση της Επιθεώρησης Ομοτίμων ζήτησε το Μάιο του 2015 “να δοθεί υψηλή προτεραιότητα στην τεκμηρίωση των στατιστικών διαδικασιών εντός όλων των Διευθύνσεων”.

8. Φόρτος Απόκρισης

Ένα κρίσιμο πρόβλημα της ΕΛΣΤΑΤ είναι το μάλλον χαμηλό ποσοστό απόκρισης των επιχειρήσεων. Είναι γνωστό από πολλές χώρες ότι ο φόρτος απόκρισης επηρεάζει αρνητικά το ποσοστό απόκρισης.

Συστήνεται στην ΕΛΣΤΑΤ να θεσπίσει μια πολιτική και στρατηγική σχετικά με τον προκαλούμενο φόρτο στους ερευνημένους. Ως ένα πρώτο βήμα, θα πρέπει να αναπτύξει ένα συνεκτικό και δημόσιο σύστημα για την εκτίμηση του φόρτου απόκρισης. Οι μετρήσεις του φόρτου απόκρισης μπορούν να διευκολύνουν τον εντοπισμό τρόπων μείωσης του φόρτου με αποτελεσματικό τρόπο και η ΕΛΣΤΑΤ θα πρέπει να διδαχτεί από την εμπειρία που έχουν αποκτήσει άλλες ευρωπαϊκές Εθνικές Στατιστικές Υπηρεσίες στο θέμα αυτό. Αυτό αντιστοιχεί σε μία παρόμοια σύσταση της Έκθεσης της Επιθεώρησης Ομοτίμων για την εφαρμογή του Κώδικα Ορθής Πρακτικής από το Μάιο του 2015, σύμφωνα με την οποία η ΕΛΣΤΑΤ θα πρέπει “να καταβάλει μεγαλύτερες προσπάθειες για την ανάπτυξη ενός συνεκτικού και δημόσιου συστήματος εκτίμησης του φόρτου απόκρισης”. Οι μετρήσεις του φόρτου απόκρισης θα επιτρέψουν, επίσης, την παρακολούθηση των κερδών απόδοσης, καθώς η ΕΛΣΤΑΤ όλο και περισσότερο αποκτά πρόσβαση και χρησιμοποιεί διοικητικά δεδομένα για στατιστικούς σκοπούς. Η Επιτροπή χαιρετίζει το γεγονός ότι η ΕΛΣΤΑΤ έχει αρχίσει να εργάζεται σε αυτόν τον τομέα και την ενθαρρύνει να αναπτύξει περαιτέρω τις εργασίες αυτές.

Γενικά, η Επιτροπή υπογραμμίζει τη σημασία της διατήρησης και ανάπτυξης όλων αυτών των σχετικών με την ποιότητα πρωτοβουλιών στο πλαίσιο μιας συντονισμένης προσπάθειας για τη βελτίωση της ποιότητας, με την ευρύτερη έννοια, των επίσημων στατιστικών στην Ελλάδα. Συγκεκριμένα, η Επιτροπή συνιστά: να συνεχίσουν να αποτελούν προτεραιότητα οι δράσεις της Υψηλού Επιπέδου Ομάδας για την Εποπτεία και Διαχείριση της Ποιότητας των Στατιστικών Εργασιών· να αναπτυχθεί περαιτέρω η επικοινωνία με τους χρήστες και η εξυπηρέτησή τους, με έμφαση στην αυξημένη επαφή

με τους χρήστες· και να γίνουν περαιτέρω βελτιώσεις στον ιστοχώρο της ΕΛΣΤΑΤ και στις εκθέσεις ποιότητας και μεταδεδομένων.

Αρχή 5: Στατιστικό Απόρρητο

Διασφαλίζονται απολύτως η ιδιωτική ζωή των παρόχων δεδομένων (νοικοκυριά, επιχειρήσεις, διοικήσεις και άλλοι αποκρινόμενοι σε έρευνες), η εμπιστευτικότητα των πληροφοριών που παρέχουν και η χρήση τους μόνο για στατιστικούς σκοπούς.

Στις προηγούμενες εκθέσεις της, η Επιτροπή συνέστησε στην ΕΛΣΤΑΤ και στις άλλες στατιστικές Αρχές να συνεχίσουν να αντιμετωπίζουν συστηματικά θέματα σχετικά με την προστασία και ασφάλεια των δεδομένων. Τονίστηκε επίσης η ανάγκη το προσωπικό της ΕΛΣΤΑΤ να υπογράψει συγκεκριμένη δέσμευση τήρησης του στατιστικού απορρήτου. Επιπλέον, η Επιτροπή παρότρυνε την ΕΛΣΤΑΤ να είναι προετοιμασμένη για την εκπλήρωση των υποχρεώσεών της που απορρέουν από το Γενικό Κανονισμό για την Προστασία Δεδομένων, ο οποίος θα τεθεί σε ισχύ στις 25 Μαΐου 2018, και συγκεκριμένα να ορίσει έναν υπεύθυνο προστασίας δεδομένων.

Όπως και σε προηγούμενες εκθέσεις, η Επιτροπή σημειώνει με ικανοποίηση τη βελτιωμένη προσέγγιση της ΕΛΣΤΑΤ σε θέματα σχετικά με την προστασία και ασφάλεια των δεδομένων εν γένει. Ως προς τον ορισμό υπευθύνου προστασίας δεδομένων, η ΕΛΣΤΑΤ έχει ανταποκριθεί αποτελεσματικά και έχει συμπεριλάβει μία ειδική θέση στην προτεινόμενη νέα οργανωτική δομή της.

Σχετικά με την υπογραφή δήλωσης τήρησης απορρήτου από το προσωπικό, ακόμη δεν έχει σημειωθεί καμία πρόοδος, καθώς εκκρεμεί ακόμη η σχετική απόφαση του Διοικητικού Δικαστηρίου, στο οποίο παραπέμφθηκαν τα επίμαχα θέματα. Η Επιτροπή επικροτεί το γεγονός ότι η Διοίκηση της ΕΛΣΤΑΤ είναι διατεθειμένη να έρθει σε συνεννόηση και συμφωνία με το Σύλλογο Εργαζομένων για το θέμα αυτό.

Το 2017, η Επιτροπή συζήτησε λεπτομερέστερα τις σχετικές διατάξεις του Ευρωπαϊκού Γενικού Κανονισμού για την Προστασία Δεδομένων και ειδικότερα τη νέα αρχή της “λογοδοσίας” στην επεξεργασία δεδομένων, σύμφωνα με την οποία ο υπεύθυνος επεξεργασίας φέρει την ευθύνη και θα πρέπει να είναι σε θέση να αποδείξει τη συμμόρφωση με αυτόν τον Κανονισμό. Οι βασικές υποχρεώσεις των υπευθύνων επεξεργασίας, συμπεριλαμβανομένων των Εθνικών Στατιστικών Υπηρεσιών, είναι πιθανόν να περιλαμβάνουν τις κάτωθι απαιτήσεις:

α. να εφαρμόζουν την προσέγγιση της προστασίας των δεδομένων από το σχεδιασμό και εξ ορισμού όταν δημιουργούν νέα ή τροποποιούν τα υφιστάμενα πληροφοριακά συστήματα, λαμβάνοντας υπ' όψιν τους σκοπούς της επεξεργασίας καθώς και τους κινδύνους διαφορετικής πιθανότητας επέλευσης και σοβαρότητας για τα δικαιώματα και τις ελευθερίες των φυσικών προσώπων που απορρέουν από την επεξεργασία·

β. να τηρεί αρχείο των δραστηριοτήτων επεξεργασίας για τις οποίες είναι υπεύθυνος·

γ. λαμβάνοντας υπ' όψιν, αφενός τις τελευταίες εξελίξεις, το κόστος εφαρμογής και τη φύση, το πεδίο εφαρμογής, το πλαίσιο και τον σκοπό της επεξεργασίας, και αφετέρου τους κινδύνους διαφορετικής πιθανότητας επέλευσης και σοβαρότητας για τα δικαιώματα και τις ελευθερίες των φυσικών προσώπων, ο υπεύθυνος επεξεργασίας και ο εκτελών την επεξεργασία εφαρμόζουν κατάλληλα τεχνικά και οργανωτικά μέτρα προκειμένου να διασφαλίζεται το κατάλληλο επίπεδο ασφάλειας έναντι των κινδύνων·

δ. να θεσπίσει μία διαδικασία ενημέρωσης της εποπτικής Αρχής σε περιπτώσεις παραβίασης δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα·

ε. να διενεργεί εκτίμηση των επιπτώσεων των σχεδιαζόμενων πράξεων επεξεργασίας στην προστασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα (εκτίμηση αντικτύπου σχετικά με την προστασία δεδομένων) σε περιπτώσεις όπου η επεξεργασία ενδέχεται να επιφέρει υψηλό κίνδυνο για τα δικαιώματα και τις ελευθερίες των φυσικών προσώπων, όπως π.χ. όταν γίνεται επεξεργασία ευαίσθητων δεδομένων·

στ. να ορίζει Υπεύθυνο Προστασίας Δεδομένων· και

ζ. σε εθελοντική βάση, να δημιουργεί κώδικες δεοντολογίας και/ή να λαμβάνει σχετική πιστοποίηση που να αποδεικνύει τη συμμόρφωση·

Ο Κανονισμός περιέχει, επίσης, διατάξεις για τη χρήση των δεδομένων για επιστημονική και ιστορική ανάλυση, καθώς και ανάλυση ερευνών, οι οποίες έχουν σημασία για μια Εθνική Στατιστική Υπηρεσία.

Η Επιτροπή συνιστά στην ΕΛΣΤΑΤ να λάβει τα κατάλληλα μέτρα ώστε να προετοιμαστεί για την εκπλήρωση όλων των προαναφερομένων υποχρεώσεων που ενδέχεται να ισχύσουν, λαμβάνοντας υπ' όψιν και τυχόν άλλες ειδικές νομικές διατάξεις.

Κατά συνέπεια, θα είναι απαραίτητο να προσαρμόσει τα υφιστάμενα οργανωτικά και τεχνικά μέτρα όπως διεργασίες, διαδικασίες και μεθοδολογίες, ή να αναπτύξει νέα, προκειμένου να συμμορφωθεί με το νέο καθεστώς προστασίας δεδομένων.

Αρχή 6 – Αμεροληψία και Αντικειμενικότητα

Οι στατιστικές αρχές αναπτύσσουν, παράγουν και διαχέουν ευρωπαϊκές στατιστικές με σεβασμό στην επιστημονική ανεξαρτησία και με αντικειμενικότητα, επαγγελματισμό και διαφάνεια, όπου διασφαλίζεται η ίση μεταχείριση όλων των χρηστών.

Στις προηγούμενες εκθέσεις της, η Συμβουλευτική Επιτροπή Ορθής Πρακτικής συμπέρανε ότι η ΕΛΣΤΑΤ επιδεικνύει βαθύ σεβασμό για την Αρχή 6, με το να παράγει επίσημες στατιστικές βασισμένες σε ορθές μεθόδους και να τις παρουσιάζει με έναν επαγγελματικό στατιστικό τρόπο. Ιδιαίτερα, η Επιτροπή σημείωσε ότι η ισότιμη πρόσβαση όλων των χρηστών στα στατιστικά στοιχεία αποτελεί μια βασική αρχή για την ΕΛΣΤΑΤ και ότι οι δημοσιεύσεις στατιστικών στοιχείων είναι απλές και τεκμηριωμένες παρουσιάσεις δεδομένων, χωρίς σχόλια μεροληπτικού χαρακτήρα. Η Επιτροπή είναι ικανοποιημένη που αυτό συνεχίζεται και, κατά συνέπεια, επικροτεί τα μέτρα και ενθαρρύνει την ΕΛΣΤΑΤ να συνεχίσει τις προσπάθειές της για τη δημοσιοποίηση των στατιστικών της και την προώθηση της χρήσης των υψηλής ποιότητας προϊόντων της.

Η ΕΛΣΤΑΤ δημοσιεύει εκ των προτέρων ένα ετήσιο ημερολόγιο ανακοινώσεων (για παράδειγμα, το ημερολόγιο για το 2018 είχε ήδη αναρτηθεί στο διαδικτυακό της τόπο το Νοέμβριο του 2017⁵) το οποίο δίνει τις αναμενόμενες ημερομηνίες δημοσίευσης για όλα τα στατιστικά προϊόντα. Αυτό συμβαδίζει με το δείκτη 6.5 του Κώδικα Ορθής Πρακτικής. Ωστόσο, η Επιτροπή σημειώνει ότι φαίνεται να είναι μια τακτική απαίτηση για την ΕΛΣΤΑΤ να ανακοινώνει αναβολές μεμονωμένων στατιστικών Δελτίων Τύπου. Ανακοινώσεις αυτού του είδους είναι, ασφαλώς, επίσης σύμφωνες με τον Κώδικα. Ωστόσο, όταν εμφανίζονται τακτικά και συχνά, μπορεί να προκαλέσουν αρνητική εντύπωση για την Αρχή. Η Επιτροπή πιστεύει ότι το πρόβλημα μπορεί να οφείλεται στο γεγονός ότι το ετήσιο ημερολόγιο είναι πολύ φιλόδοξο προσδιορίζοντας, πολύ νωρίτερα, πραγματικές ημερομηνίες δημοσίευσης για όλα τα στατιστικά προϊόντα. Η Επιτροπή συνιστά την υιοθέτηση από την ΕΛΣΤΑΤ μιας πιο ρεαλιστικής προσέγγισης στην

5

http://www.statistics.gr/documents/20181/5346500/elstat_press_releases_calendar_2018_gr.pdf/dbe5429a-409f-47b5-96a8-9d0ffff13909

προαναγγελία των χρόνων δημοσίευσης. Για παράδειγμα, θα μπορούσε να δημοσιοποιεί μόνο ενδεικτικούς χρόνους (π.χ. μήνας δημοσίευσης) στο ετήσιο ημερολόγιο της και να το συμπληρώνει με ένα ακριβέστερο μηνιαίο ημερολόγιο βασισμένο σε πιο συγκεκριμένες πληροφορίες. Η Επιτροπή συνιστά, επίσης, τη δημοσίευση στην Ετήσια Έκθεση Αξιολόγησης Στατιστικού Προγράμματος της ΕΛΣΤΑΤ στοιχείων σχετικά με τον αριθμό αναβολών. Το παράδειγμα άλλων Εθνικών Στατιστικών Υπηρεσιών δείχνει ότι η δημοσίευση στατιστικών στοιχείων για τις αναβολές είναι ένα αποτελεσματικό εργαλείο για τη διαχείριση της χρονικής συνέπειας της διάχυσης.

Η Επιτροπή έχει τονίσει σε προηγούμενες εκθέσεις την ανάγκη η ΕΛΣΤΑΤ να υιοθετήσει μέτρα προκειμένου να διασφαλίσει ότι τηρείται στην πράξη στο μέγιστο βαθμό η πολιτική της για τη μη πρόσβαση σε προδημοσιεύσεις στοιχείων της. Δεν τέθηκε υπόψη της Επιτροπής καμία παραβίαση αυτής της πολιτικής το 2017. Αντιθέτως, η Επιτροπή ενημερώθηκε για ένα περιστατικό υψηλού προφίλ που τείνει να επιβεβαιώσει την αποτελεσματικότητα της πολιτικής για τις μη προδημοσιεύσεις. Συνέβη τον Μάρτιο, όταν ο Πρωθυπουργός, σε δημόσια δήλωσή του, προέβλεψε ότι τα νέα οικονομικά στοιχεία θα έδειχναν ανάπτυξη της οικονομίας, για να διαψευσθεί μόλις λίγες ώρες μετά, από τα νέα στοιχεία της ΕΛΣΤΑΤ που έδειχναν το αντίθετο. Τα ΜΜΕ έδωσαν ευρύτατη δημοσιότητα σε αυτό το συμβάν, και μολονότι τέτοιες αντιπαραθέσεις πρέπει καλύτερα να αποφεύγονται, ήταν ενθαρρυντικό το γεγονός ότι η γενική αντίδραση ήταν μια αναγνώριση της ανεξαρτησίας και της αμεροληψίας της ΕΛΣΤΑΤ.

Μέρος 2: Πιστοποίηση των Στατιστικών που παράγονται από τους Φορείς του ΕΛΣΣ

Σύμφωνα με τον Ελληνικό Στατιστικό Νόμο, δεκαπέντε φορείς, συμπεριλαμβανομένης της ΕΛΣΤΑΤ και της Τράπεζας της Ελλάδος, ορίζονται ως Φορείς του Ελληνικού Στατιστικού Συστήματος (ΕΛΣΣ)⁶. Επτά από αυτούς τους φορείς⁷ ορίζονται και ως άλλες Εθνικές Αρχές, επειδή παράγουν ευρωπαϊκές στατιστικές. Το Άρθρο 11, παράγραφος 6, του Νόμου ορίζει ότι η ΕΛΣΤΑΤ έχει την αρμοδιότητα να πιστοποιεί, ως “επίσημες”, στατιστικές που παράγονται από τους άλλους φορείς του ΕΛΣΣ.

Η Επιτροπή εκτιμά τις σημαντικές προσπάθειες που επενδύει η ΕΛΣΤΑΤ στην υλοποίηση του προγράμματος πιστοποίησης. Οι διαδικασίες πιστοποίησης που ορίζονται στο εγχειρίδιο είναι αρκετά απαιτητικές και, επομένως, δεν προκαλεί έκπληξη το γεγονός

---

⁶ http://www.statistics.gr/documents/20181/300673/List_of_Agencies_02_GR.pdf/d8cce3dd-88d4-4cd8-b282-d163fe570174

⁷ http://www.statistics.gr/documents/20181/300673/List_of_National_Authorities_02_GR.pdf/7469fcbdf1d4-48fc-a189-4436164d0dc6

ότι το χρονοδιάγραμμα υλοποίησης απαιτεί περισσότερο χρόνο για να ολοκληρωθεί από ό,τι είχε αρχικά προβλεφθεί. Ωστόσο, η Επιτροπή είναι ικανοποιημένη από το γεγονός ότι σημειώνεται σημαντική πρόοδος και οι Φορείς ανταποκρίνονται θετικά στο πρόγραμμα. Η Επιτροπή ενθαρρύνει την ΕΛΣΤΑΤ να συνεχίσει συστηματικά τις προσπάθειές της και να διασφαλίσει ότι όλοι οι Φορείς του ΕΛΣΣ συμμετέχουν στο πρόγραμμα και ότι δίνεται προτεραιότητα στην πιστοποίηση, των πιο σημαντικών στατιστικών προϊόντων.

Η ΕΛΣΤΑΤ έχει οργανώσει τη διαδικασία πιστοποίησης σε δύο στάδια: Στο πρώτο στάδιο, θα δημιουργηθεί το θεσμικό περιβάλλον για τις στατιστικές μέσα σε κάθε φορέα· στο δεύτερο στάδιο, δίνεται έμφαση στην ποιότητα των επιμέρους στατιστικών διαδικασιών και προϊόντων. Όπως ήδη αναφέρθηκε στην 3η έκθεση της Επιτροπής από το 2016, αυτή η πολυσταδιακή διαδικασία για την αξιολόγηση των επιμέρους στατιστικών προϊόντων περιγράφεται στο εγχειρίδιο, με τίτλο “Παρουσίαση των Αρχών και Διαδικασιών για την Πιστοποίηση των Στατιστικών του ΕΛΣΣ”⁸. Η διαδικασία την οποία πρέπει να ακολουθήσει κάθε Φορέας περιλαμβάνει τα εξής βήματα: α) ο Φορέας πρέπει να καταρτίσει εκθέσεις ποιότητας για τις στατιστικές σύμφωνα με την παράγραφο 2 του Άρθρου 7 του Κανονισμού Στατιστικών Υποχρεώσεων των φορέων του ΕΛΣΣ, β) συζητήσεις λαμβάνουν χώρα με τους εκπροσώπους του Φορέα που είναι αρμόδιοι για τις στατιστικές, γ) ο Φορέας παρέχει γραπτή τεκμηρίωση, και δ) η ΕΛΣΤΑΤ καταρτίζει παρατηρήσεις όσον αφορά στη συμμόρφωση των στατιστικών με τις απαιτήσεις του Κώδικα Ορθής Πρακτικής για τις Ευρωπαϊκές Στατιστικές. Η Έκθεση Πιστοποίησης που καταρτίζει η ΕΛΣΤΑΤ αποτελεί τη βάση για την πιστοποίηση του στατιστικού προϊόντος ως “επίσημης στατιστικής”. Ένα κρίσιμο σημείο της διαδικασίας είναι ότι συμφωνείται εξ αρχής ένας κατάλογος στατιστικών που θα αξιολογηθούν για πιστοποίηση.

Το 2016, η Επιτροπή συναντήθηκε με εκπροσώπους τριών Φορέων που βρίσκονταν σε διαδικασία πιστοποίησης: τα Υπουργεία Οικονομικών, Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, και Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων. Το 2017, η Επιτροπή συναντήθηκε με εκπροσώπους των παρακάτω τριών Φορέων:

- Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων
- Υπουργείο Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης
- Υπουργείο Μεταναστευτικής Πολιτικής

Οι Φορείς διαφέρουν ως προς το στάδιο της διαδικασίας πιστοποίησης που έχει επιτευχθεί. Στο Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, η προθεσμία για την

---

⁸ http://www.statistics.gr/documents/20181/1196143/Principles_ELSS_GR.pdf/cc491020-757a-4882-8a27-ca50a821fa5c

ολοκλήρωση των βασικών βημάτων έληξε το Μάρτιο του 2017. Το Υπουργείο Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης αναδιοργανώθηκε σημαντικά, με συγχώνευση των εποπτευόμενων φορέων κοινωνικής ασφάλισης σε έναν φορέα, κατά συνέπεια έπρεπε να ενοποιηθούν οι στατιστικές εργασίες τους· προβλέφθηκε μια προθεσμία για την ολοκλήρωση των βασικών βημάτων μέχρι το τέλος Σεπτεμβρίου 2017. Η διαδικασία πιστοποίησης του Υπουργείου Μεταναστευτικής Πολιτικής είναι επίσης σε αρχικό στάδιο, καθώς το Υπουργείο αυτό συστάθηκε μόλις το Νοέμβριο του 2016. Η Επιτροπή συνιστά τα εξής:

- Η ΕΛΣΤΑΤ θα πρέπει να συνεχίσει συστηματικά τις προσπάθειές της και να διασφαλίσει τη συμμετοχή στο πρόγραμμα όλων των Φορέων του ΕΛΣΣ.
- Κατά τη διαδικασία πιστοποίησης, θα πρέπει να δοθεί υψηλή προτεραιότητα στην πιστοποίηση των σημαντικότερων στατιστικών προϊόντων και των ευαίσθητων στατιστικών.
- Η ΕΛΣΤΑΤ και οι Φορείς θα πρέπει να συμφωνήσουν εκ των προτέρων σε ένα σύνολο αντικειμενικών κριτηρίων για τη συμπερίληψη στατιστικών (π.χ. συνάφεια, κάλυψη, επαναληπτικότητα, στατιστικές που περιλαμβάνονται στο Ευρωπαϊκό Στατιστικό Πρόγραμμα, στατιστικές που διαβιβάζονται σε Ευρωπαϊκούς οργανισμούς, παραγωγή σύμφωνα με εθνικά/διεθνή πρότυπα, ορισμός επίσημων στατιστικών στον ελληνικό Στατιστικό Νόμο). Αυτό θα διευκόλυνε τη λήψη απόφασης σχετικά με τον κατάλογο στατιστικών και θα αποφεύγονταν περιττές και εκτενείς αρχικές συζητήσεις μεταξύ της ΕΛΣΤΑΤ και κάθε Φορέα.
- Οι πιστοποιημένες στατιστικές θα πρέπει να διαχωρίζονται δημοσίως από τις μη-πιστοποιημένες. Κατ' αυτόν τον τρόπο, θα ασκηθεί πίεση στους φορείς να ολοκληρώσουν την πιστοποίηση όλων των σημαντικών στατιστικών τους.
- Οι πιστοποιημένες στατιστικές των Υπουργείων θα πρέπει να φιλοξενούνται στο διαδικτυακό τόπο της ΕΛΣΤΑΤ (ή θα πρέπει να εμφανίζονται ευδιάκριτα οι σχετικοί σύνδεσμοι). Οι πιστοποιημένες στατιστικές θα πρέπει να περιλαμβάνονται στο ημερολόγιο ανακοινώσεων στο διαδικτυακό τόπο της ΕΛΣΤΑΤ.
- Η διαδικασία πιστοποίησης θα πρέπει να προχωρήσει ταχύτερα και θα πρέπει να καταρτισθεί χρονοδιάγραμμα υλοποίησης. Το χρονοδιάγραμμα υλοποίησης θα πρέπει να αναφέρεται στο Ελληνικό Στατιστικό Πρόγραμμα και στο Ετήσιο Στατιστικό Πρόγραμμα Εργασιών της ΕΛΣΤΑΤ, και η ολοκλήρωση των βημάτων της διαδικασίας, καθώς και οι καθυστερήσεις στην ολοκλήρωσή τους, θα πρέπει

να αναφέρονται στις Ετήσιες Εκθέσεις Αξιολόγησης Στατιστικού Προγράμματος της ΕΛΣΤΑΤ.

- Η διαδικασία πιστοποίησης που εφαρμόζεται σε κάθε Φορέα θα πρέπει να στοχεύει στην ελαχιστοποίηση οιασδήποτε αναστάτωσης προκαλούμενης από μεταγενέστερη αναδιοργάνωση ή ανασχηματισμό του Φορέα. Το εγχειρίδιο “Παρουσίαση των Αρχών και Διαδικασιών για την Πιστοποίηση των Στατιστικών του ΕΛΣΣ” θα πρέπει να προσαρμοστεί αναλόγως.

Παράρτημα 1

Πληροφορίες για τα μέλη της Συμβουλευτικής Επιτροπής Ορθής Πρακτικής

- Gerry O' Hanlon, πρώην Γενικός Διευθυντής (Επικεφαλής) της Ιρλανδικής Στατιστικής Υπηρεσίας, ορισθείς από τον Ευρωπαϊκό Συμβουλευτικό Φορέα για τη Διακυβέρνηση στον Τομέα της Στατιστικής (ESGAB), Πρόεδρος της Συμβουλευτικής Επιτροπής Ορθής Πρακτικής

- Ελένη Μπήτρον, Προϊσταμένη του Τμήματος Ειδικού Λογιστηρίου και Προϋπολογισμού της Βουλής των Ελλήνων, ορισθείσα από τη Βουλή των Ελλήνων, Μέλος της Συμβουλευτικής Επιτροπής Ορθής Πρακτικής

- Dr. Peter Hackl, πρώην Γενικός Διευθυντής (Επικεφαλής) της Αυστριακής Στατιστικής Υπηρεσίας, ορισθείς από τη Eurostat, Μέλος της Συμβουλευτικής Επιτροπής Ορθής Πρακτικής

- Jan Plovsing, πρώην Γενικός Διευθυντής (Επικεφαλής) της Δανικής Στατιστικής Υπηρεσίας, ορισθείς από την Επιτροπή του Ευρωπαϊκού Στατιστικού Συστήματος (ESSC), Μέλος της Συμβουλευτικής Επιτροπής Ορθής Πρακτικής

- Δρ. Βασίλειος Ζορκάδης, Διευθυντής της Γραμματείας της Ελληνικής Αρχής Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα, ορισθείς από την Ελληνική Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα, Μέλος της Συμβουλευτικής Επιτροπής Ορθής Πρακτικής

Παράρτημα 2

Χρονικό Δικαστικών Διαδικασιών 2011-2017

- **Σεπτέμβριος 2011:** Ο Εισαγγελέας Οικονομικού Εγκλήματος ξεκίνησε έρευνα για να εξετάσει τις κατηγορίες ότι ο Ανδρέας Γεωργίου και άλλα δύο υψηλόβαθμα στελέχη της ΕΛΣΤΑΤ συνωμότησαν προκειμένου να διογκώσουν τεχνητά τα στοιχεία του δημόσιου ελλείμματος του 2009 εις βάρος της Ελλάδος.
- **Ιανουάριος 2013:** Ο Εισαγγελέας Οικονομικού Εγκλήματος κατέληξε στο συμπέρασμα ότι πρέπει να ασκηθεί ποινική δίωξη κατά του κ. Γεωργίου και των δύο υψηλόβαθμων στελεχών με την κατηγορία της διόγκωσης του ελλείμματος του 2009, προκαλώντας έτσι ζημία ύψους 171 δισ. ευρώ στην ελληνική οικονομία, και κατά του κ. Γεωργίου για παράβαση καθήκοντος κατ' εξακολούθηση. Ορίστηκε Ανακριτής για την προώθηση της διαδικασίας, συμπεριλαμβανομένης, μεταξύ άλλων, της λήψης μαρτυρικών καταθέσεων και ισχυρισμών από τους μάρτυρες και τους κατηγορουμένους.
- **Ιούλιος 2013:** Ο Ανακριτής κατέληξε στο συμπέρασμα ότι η υπόθεση έπρεπε να “τεθεί στο αρχείο”, δηλαδή έπρεπε να διακοπεί και να αποσυρθούν όλες οι κατηγορίες. Ωστόσο, μετά από πολλές ενστάσεις πολιτικών και άλλων ομάδων συμφερόντων, αποφασίστηκε να ξανανοίξει η υπόθεση και ανατέθηκε σε Εισαγγελέα Εφετών να διενεργήσει περαιτέρω έρευνες.
- **Μάιος 2014 – Αύγουστος 2014:** Ο Εισαγγελέας που ανέλαβε την υπόθεση εισηγήθηκε στο Συμβούλιο Εφετών, τον Μάιο του 2014, ότι η υπόθεση έπρεπε να “τεθεί στο αρχείο” και να αποσυρθούν όλες οι κατηγορίες. Αυτό και πάλι οδήγησε σε έντονες δημόσιες ενστάσεις από πολιτικές και άλλες ομάδες συμφερόντων, οι οποίες απαιτούσαν να απορριφθεί η εισήγηση του Εισαγγελέα και η υπόθεση να παραπεμφθεί σε δημόσια δίκη. Το Συμβούλιο Εφετών έκρινε σκόπιμο να μην δεχθεί τις εισηγήσεις του Εισαγγελέα, και αντί αυτού εξέδωσε Βούλευμα διατάσσοντας περαιτέρω ανάκριση “...ώστε να εξαντληθεί κάθε δυνατότητα διερεύνησης όλων των πτυχών της υπόθεσης από τις οποίες θα μπορούσε να σχηματισθεί επαρκώς θεμελιωμένη δικαστική κρίση”.
- **Μάιος 2015 – Ιούλιος 2015:** Μετά από περαιτέρω ενδελεχή έρευνα από νέο Ανακριτή, ανατέθηκε η υπόθεση σε νέο Εισαγγελέα, ο οποίος εισηγήθηκε στο Συμβούλιο Εφετών να “τεθεί στο αρχείο” η υπόθεση και να αποσυρθούν όλες οι κατηγορίες. Αυτό οδήγησε πάλι σε δημόσιες διαμαρτυρίες. Το Συμβούλιο Εφετών εξέδωσε Βούλευμα με το οποίο απήλλασσε τον Ανδρέα Γεωργίου και τους δύο συγκατηγορουμένους του από την ποινική κατηγορία της συνωμοσίας για παραποίηση των στοιχείων του ελλείμματος και πρόκλησης ζημίας ύψους 171 δισ. ευρώ στην ελληνική οικονομία. Ωστόσο, το Βούλευμα όριζε ότι ο κ. Γεωργίου έπρεπε να δικαστεί για την πλημμεληματική κατηγορία της παράβασης καθήκοντος για τρεις περιπτώσεις, δηλαδή:
  - δεν ζήτησε την έγκριση του συλλογικού οργάνου της ΕΛΣΤΑΤ για τα στοιχεία της Διαδικασίας Υπερβολικού Ελλείμματος του 2009,
  - δεν συγκάλεσε το συλλογικό όργανο μετά τον Οκτώβριο του 2010, και
  - δεν είχε πλήρη και αποκλειστική απασχόληση στην ΕΛΣΤΑΤ κατά τους πρώτους τρεις μήνες της θητείας του, καθώς, έως το Νοέμβριο του 2010, εκκρεμούσε η τυπική διακοπή της απασχόλησής του στο ΔΝΤ.
- **Σεπτέμβριος 2015:** Η Αντεισαγγελέας του Αρείου Πάγου πρότεινε αναίρεση του Βουλεύματος του Εφετείου όσον αφορά στην απόσυρση των ποινικών κατηγοριών κατά του κ. Γεωργίου και των συγκατηγορουμένων του για παραποίηση του ελλείμματος και πρόκληση ζημίας στην ελληνική οικονομία. Συνοψίζοντας, οι λόγοι που προέβαλε η Αντεισαγγελέας για την απόφασή της ήταν “έλλειψη συγκεκριμένης και εμπειρισματομένης αιτιολογίας και εσφαλμένη εφαρμογή ουσιαστικών διατάξεων του ποινικού δικαίου”.
- **Νοέμβριος 2015 – Αύγουστος 2016:** Ο Άρειος Πάγος εξέτασε την πρόταση αναίρεσης της Αντεισαγγελέως του Αρείου Πάγου και τελικά έδωσε εντολή στο Συμβούλιο Εφετών να επανεξετάσει το απαλλακτικό του βούλευμα, προκαλώντας έτσι την επανέναρξη της όλης διαδικασίας σε νέες έρευνες.
- **Σεπτέμβριος 2016:** Η Εισαγγελέας του Αρείου Πάγου (πρώην Αντεισαγγελέας) διέταξε νέα (παράλληλη) προκαταρκτική ποινική έρευνα, παρεμφερή προς την έρευνα που ξεκίνησε το Σεπτέμβριο του 2011,

προκειμένου να εξεταστούν ισχυρισμοί ΜΜΕ ότι υπήρξε συνωμοσία της ΕΕ, του ΔΝΤ και Ελλήνων αξιωματούχων για τεχνητή διόγκωση των στοιχείων του δημόσιου ελλείμματος του 2009.

- **Νοέμβριος 2016:** Ο νέος Εισαγγελέας τον οποίο όρισε το Συμβούλιο Εφετών προκειμένου να επανεξετάσει την υπόθεση υπό το πρίσμα της απόφασης του Αρείου Πάγου εισηγήθηκε και πάλι στο Εφετείο την απόσυρση των κατηγοριών.
- **Δεκέμβριος 2016:** Οι τρεις πλημμεληματικές κατηγορίες για παράβαση καθήκοντος κατά του κ. Γεωργίου απορρίφθηκαν ομόφωνα από τρεις δικαστές του Πρωτοδικείου σε δίκη στις 6 Δεκεμβρίου, με τη σύμφωνη εισήγηση του εισαγγελέα της έδρας.
- **Δεκέμβριος 2016:** Η απόφαση του Πρωτοδικείου να απαλλάξει τον κ. Γεωργίου ως προς τις πλημμεληματικές κατηγορίες ακυρώθηκε από άλλον εισαγγελέα και η υπόθεση παραπέμφθηκε στο Εφετείο για επανάληψη της δίκης σε ανώτερου επιπέδου δικαστήριο.
- **Μάιος 2017:** Και πάλι το Συμβούλιο Εφετών απάλλαξε τον Ανδρέα Γεωργίου και τους συγκατηγορούμενους του από τις ποινικές κατηγορίες της παραποίησης των στοιχείων του ελλείμματος του 2009 και πρόκλησης ζημίας στο ελληνικό Δημόσιο ύψους 171 δισ. ευρώ.
- **Ιούλιος 2017:** Για δεύτερη φορά, η Εισαγγελέας του Αρείου Πάγου πρότεινε την αναίρεση της αθωωτικής απόφασης του Συμβουλίου Εφετών, και εισηγήθηκε να επανεξετασθεί και πάλι η υπόθεση από το Συμβούλιο Εφετών υπό διαφορετική σύνθεση.
- **Μάιος 2017 – Ιούλιος 2017:** Ένα Εφετείο συνεδρίασε τρεις φορές για να εκδικάσει τις πλημμεληματικές κατηγορίες της παράβασης καθήκοντος για τρεις περιπτώσεις κατά του κ. Γεωργίου. Το Δικαστήριο (την 1η Αυγούστου) τον απάλλαξε για δύο περιπτώσεις, δηλαδή: ότι δεν συγκάλυψε το συλλογικό όργανο της ΕΛΣΤΑΤ μετά τον Οκτώβριο του 2010, και ότι δεν είχε πλήρη και αποκλειστική απασχόληση στην ΕΛΣΤΑΤ κατά τους πρώτους τρεις μήνες της θητείας του. Ωστόσο, το Δικαστήριο τον καταδίκασε για την τρίτη περίπτωση, ότι δεν ζήτησε την έγκριση του πρώην συλλογικού οργάνου της ΕΛΣΤΑΤ για τα στοιχεία της Διαδικασίας Υπερβολικού Ελλείμματος του 2009 και του επέβαλε ποινή φυλάκισης δύο ετών με αναστολή.